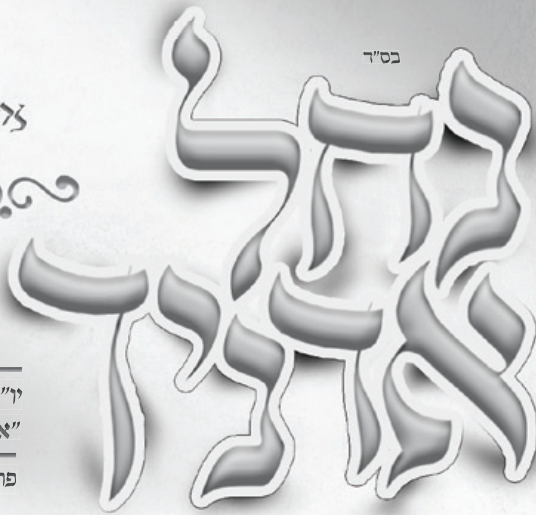

להגדלת נעים תורה וחסידי
מנדר היוצא מעוד

יו"ל ע"י התאחדות האברכים
"אדנים לתורה" דחסידי זוטשקא
פר' כי תבוא תשפ"ג • גליון ר"ח

נחל קדומים

דברות קודש ממעיין נובע, כ"ק מרן רבו"ק ז"ע

מי שקשור למעלה לא נופל למטה

והיית רק למעלה ולא תהיה למטה (דברים כח, יז). מי שבטחונו בדבר גשמי, מקושר למטה, ואזי יכול הוא ליפול; אבל מי שמחזיק באמונה ובטחון לה' ומקושר למעלה, אינו נופל למטה.

(רביה"ק ר' מאיר מפרמישלאן ז"ע)

ברוכים טענותיך וגם מה שלא אמרת

ברוך טנאך ומשארתיך (דברים כח, ה). אמה, ברוך טנאך ברוך תהי' בהטענות והבקשות שבקשת [ובלשון קדשו, "דו אלסט זיין געבענטשט מיט דעם וואס דו האסט גע'טענה'ט"], ומשארתיך ואף באלו הטענות ובקשות שהי' לך לבקש והשארתיך וששכחתי, ושאינך יודע בהם, גם בהם תתברך.

(רביה"ק ר' מרדכי מנדבורנא ז"ע)

לזכות למראה נבואה

והיית משוגע ממראה עיניך אשר תראה (דברים כח, ז). פירוש על דרך אמרם ז"ל שהנביא בעת שבאת אליו הנבואה הי' כמשתגע (ש"י יחזקאל א, ג. ד"ה יד: ורמב"ם פ"ז מהלכות סודי התורה ה"א), וזהו והיית משוגע על ידי מראה עיניך פירוש מראה הנבואה אשר תראה.

(רביה"ק ר' מרדכי מנדבורנא ז"ע)

שקול הקדושה יגבר על שאר הקולות

וענית ואמרת לפני ד' אלקיך וגו' (דברים כח, ה). פרש"י, לשון הרמת קול, עכ"ל. הטעם בזה, מפני שקול הקדושה צריך לגבור על כל שאר הקולות הגשמיים הנמצאים באויר העולם, אשר המה מצד הסט"א, וקולות זרים אלו מנסות להכריז באזניו, כאילו יש כח ביד האדם לפעול כל זה, וכאילו כוחו ועוצם ידו עשה לו את החיל הזה. ועל כן צריך לומר בקול רם ארמי אובד אבי וירד מצרימה וגו', כלומר עבדים היינו לפרעה במצרים, ולולא ד' שהי' לנו כבר לא הי' שרירי ופליט משונאיהן של ישראל. והשי"ת ברוב רחמיו הוציאנו משם והביאנו לארץ ישראל ונתן לנו שדה וכרם. ואנו יודעים ומאמינים שאנו כחומר ביד היוצר, וכל אשר יש לנו הוא רק מאתו ית"ש. ועל ידי שיקריז כן בקול רם, יגרש את הקולות הזרים ממוחו, ויכניס ללבו את האמונה הטהורה שהכל מאתו ית"ש.

נמצא שתכלית מה שצריך לקיים (וענית ואמרת), הוא להוציא מפיו את הדיבורי קודש של האמונה הטהורה בעוז ובתעצומות. ולהכריז שפירות אלו הם "ראשית פרי האדמה אשר נתת לי ד'". ועיקר התכלית הוא "והשתחוית לפני ד' אלקיך", להתבטל מפני הדר גאווה, ולהכניע לפניו ית' לגמרי, מחמת השתפכות גרשי קודש של הודיה והכרת הטוב לאבינו שבשמים.

א. והזכיר רבנו מעיין זה מאמר הרה"ק הרמ"מ מרימנוב ז"ע עה"פ (במדבר ט"ו, ב) ראשית עריסותיכם תרימו חלה. שמתחילת קום האדם ממיטתו צריך להרים את יומו ולהקדישו לעבודת קונו עי"ש.

חלוקי הנחל

פלאות התורה מאוצרותיו של הגדו"ח ר' זרח רונטל שליט"א

"וכתבת עליהן את כל דברי התורה הזאת בעברך" הנסים שאירעו לישראל כשעברו את הירדן וכתבת התורה בעיצומה

ניסי העברת ישראל את הירדן

התורה הק' מתארת בפרשתינו בפרק כ"ז איך שנצטוונו על ידי השי"ת את סדר הכניסה לארץ ישראל. "והיה ביום אשר תעברו את הירדן אל הארץ אשר ה' אלוקיך נתן לך והקמת לך אבנים גדולות ושרת אותם בסיד וכתבת עליהן את כל דברי התורה הזאת בעברך וכו' (עיי"ש באריכות). ובספר יהושע ובמס' סוטה (דף לב) ובילקוט שמעוני מתוארים דברים מופלאים שהיו שם. שביום ט' ניסן תפ"ט נסעו בני"י עם יהושע בן נון ממקום חניתם בשיטים והגיעו לירדן, ויהושע ביום זה שלח לעבור במחנה ישראל ולהודיעם את סדר העברת הירדן על פי ה'.

ומובא ברמב"ם שמצוות משא הארון עבר מבני קהת למשפחת הכהונה. והיו צריכים להתרחק מהארון אלפיים אמה שכן יראה לכל בני"י. והיו צריכים להתקדש, ולחזור בתשובה ולהכין עצמם לניסים והנפלאות שעתידי הקב"ה לעשות עמהם (רש"י ד"ק-מצוות). וביום עשירי בניסן תמ"ט לבה"ע (ביום שלפני 41 שנים משכו את הקרבן פסח במצרים), (לאחר שלנו שם בלילה לפני הירדן), מובא בילקוט יהושע פי"ד ובאגדות בראשית י"ז שכיין שבני"י במשך שנות המדבר לא יכלו למול עצמם שלא נשבה רוח צפונית והיה סכנה בדבר, (חוץ משבט לוי שמל במס'), וכדי שיהיה לבני"י בכ"ז זכות לנס של בקיעת הירדן, נעשה עבור זה נס עצום ששנים וחצי מליון בני ישראל נתכנסו כולם בין בדי הארון, והכהנים והלוויים שהיו כן מהולים הקיפו אותם והגיטו עליהם, (אלום אח"כ לפני שעברו יצאו מבדי הארון).

והנה בימי ניסן לאחר גשמי החורף, זורמים מי הירדן בשטף החזק ביותר, והמים הגיעו ממש עד שפת הנהר, וכאשר רק טבלו רגלי הכהנים נושאי הארון במי הירדן, נעשה הנס שהמים שבאים מצד צפון ממקורות הירדן כנגד יריחו, במקום המשך ולנסוע לכוון ים המלח נס הירדן לאחור עד האיזור שנקרא "אדם העיר" (בימינו הוא נקרא נגד אדמיה), וכך כל המים שהמשיכו לזרום מכיוון צפון לא התפזרו לצדדים, אלא נעמדו לגובה עוד ועוד עד שהתרוממו לגובה של שלוש מאות מיל (סוטה לב ע"א), שזה כ-360 ק"מ. ולירושלמי הגיעו עד לב הרקיע.

כתיבת התורה בתוך הירדן

וחדושו נפלא מובא במלבי"ם, כיון שהתורה אומרת בפרשתינו "וכתבת עליהן את כל דברי התורה הזאת בעברך", הרי שהציווי היה שממש בזמן שעוברים בתוך הירדן ורואים איך שמרגע רלגע המים מתגברים ועולין לגובה נורא כזה שבדרך הטבע יכול כל רגע ליפול עליהם ולשטפם ר"ל, אז היו צריכים ליטול מקרקעית הירדן את האבנים הגדולות, שמובא בסוטה ל"ב ע"א שמשקל כל אחת היה ארבעים סאה (- 576 ליטר) (כל סאה לזוז"א 14,400 ליטר), כך מעידים אבא חלפתא, ור' אלעזר בן מתאי וחנניא בן חכנאי שעמדו על אותן אבנים ושיערו משקל כל אחת מהם. אבל נראה מדברי האלשיך שסובר שלא הכוונה למשקל המשך בעמוד ב' <<<

[אמר נכד המחבר, (ה"ה כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א), בשבת הבאה שאל אותי רבינו אם רשמתי דברי תורה אלו, ואמרת לי הן. נענה ואמר לי, תרשום בצד ד"ת אלו, שלדעתי זהו פשוטו של מקרא ממש. כי אם יבא לבית המקדש ויאמר קריאה זו בשקט כמו שאומרים תחינה, אז כשיחזור לביתו לא ישאר מזה מאומה. מה שאין כן אם יבא לבית המקדש ויצעק בכל כחו שמאמין בכל לבו שזהו האמת "אשר נתת לי ד'", אז כשישוב לביתו יקח עמו ההתעוררות הזאת אל ביתו. והוסיף עוד, שכן הוא גם לענין התפלה בבית הכנסת. שכאשר באים למקום קדוש ומתעוררים ברגשי קודש לפני ד', צריך לדבר דיבורי קודש לפני ד' בכח עוז ותעצומות, שכאשר ישוב לביתו יקח עמו את רשפי אש ההתעוררות אשר נקבעו ונחקקו בלבן].

(כ"ק מרן רבינו הנחל יצחק ז"ע)

מזחנחל

נחלי אש בקצירת האומר

מ'נעמט זיך פון יעצט צו עבוד'ה

ועתה הנה הבאתי את ראשית פרי האדמה אשר נתת לי ד' וגו'. אין "ועתה" אלא לשון תשובה (בר"ר כ"א, א). וטעם רמז זה, "וייל מ'נעמט זיך פון יעצט צו עבודת השם יתברך", (לקחים את עצמנו מנעשו לעבודת השם יתברך).

(כ"ק מרן רבינו הנחל יצחק ז"ע)

להקדיש ראשית היום לעבודתו ית'

ולקחת מראשית פרי האדמה וכו' (דברים כ"ג, ב). הנה יש לרמז כאן חובה דרמית על כל בר ישראל לקדש את ראשית היום לקדושה ולתורה ועבודה, ובכך יזכה שכל היום יהא בתורה ובמצוות. דאם תחילת היום עובר עליו בדברים של מה בכך, הרי הוא מקלקל בידיים את ראשית היום וגופא בתר רישא גריה, והגם שיעסוק אח"כ בתורה ותפילה לא יעלה כ"כ בידו. ומידה טובה מרובה דאם התחלת היום בקדושה, כן הוא באחריתו.

זה שאמר דוד המלך בתהלים (א, סג) "אלקים קלי אשחריך", "אשחריך" הוא מלשון שחר והתחלת היום, ומשירי הכתוב ואמר דאם מיידי בתחילת היום המחשבה הוא "צמאה לך נפשי כמה לי בשירי", אזי אפי' אם במשך היום יהיו רגעים של "בארץ ציה ועיף בלי מים", ואין מים אלא תורה, דהגם שאינו עוסק כל יומו בתורה, מ"מ "כן בקודש חזיתך לראות עוזך וכבודך", שיוכל להרגיש קרבת ה' ורוממותו בכל דרכיו והנהגותיו.

(כ"ק מרן רבינו הנחל דוד ז"ע)

"שתבוא בשמחה לראש השנה"

(איוב י"ג, ט"ז) "זכרוניכם משלי אפר לגבי חומר גביכם", אמר הקב"ה לישראל אותן שתי זכירות שכתבתי לכם בתורה, הן זיהרין בהן, אחת כאן, ואחת כי מחה אמחה את זכר עמלק, ואם לאו התקינו עצמכם לשעבודה של מצרים וכו'. ולהנ"ל יתבאר הכונה, שע"י זכירת מעשה עמלק מבטלים את קליפת הכפירה, כי עמלק הביא את הספיקות, "היש ד' בקרבינו אם אין" (שמות י"ז ט). זהו "אשר קרן בדרך בצאתך ממצרים", שרק זה עתה יצאו מקליפת הדעת פס"ט, ובא עמלק לקררם בשנית. ולזה עלינו לקרר דעת עמלק בכל שנה, כדי שלא נחזור לשעבוד הדעת במצרים, עכ"ה ק.

ובזה יתבאר סמיכות זכירת מעשה עמלק לפרשת ביכורים, ובמשנה תורה לכו"ע דרשינן סמוכין. כי ע"י זכירת מעשה עמלק, יוכל להאמין כראוי שהתאנה שבכרה, מעשה ד' היא, ולקיים "ושמחת בכל הטוב אשר נתן לך ד' אלוך" דייקא, ולהינצל מהקריחות של קליפת עמלק שמבקש לצנן האמונה, ולומר שח"ו הכל מקרה ודרך הטבע.

ובזה"ק כתוב, דבמ"ש "ואין קונה" מרומז טובה גדולה, שלא יהי' להם שליטה על ישראל לקנותם. ולהנ"ל הרמז, שבפנימיות נפשם לא יהי' למצרים שליטה על האמונה שלהם. וכמ"ש התניא דישאל בשורש נשמתם מאמינים בני מאמינים, ולכן אפשר לומר תמיד "אני מאמין באמונה שלמה וכו'".

ויתכן שלכן הי' מזכיר בהרמת קול "ארמי אובד אבי וירד מצרימה", כי יען שירדנו למצרים שבו הי' הקליפה של "לא ידעתי את ד'", וסבלנו הרבה מקליפה זו עד שזכינו לצאת משם ולבא אל ארץ זבת חלב ודבש, "ארץ אשר וגו', עיני ד' אלקיך בה מראשית שנה עד אחרית שנה" (דברים י"א א), לראות ולהרגיש השגחת השי"ת בתמידות. ולכן הבאתי תאנה זו למקום הקודש, לחזק את האמונה וההתבטלות להשי"ת.

זהו הכנה גדולה לראש השנה, שבו השי"ת משיפע החיות לכל היקום, וממנו תוצאות חיים ופרנסה לכל השנה, וצריך להיות בהתבטלות גמורה ובאמונה טהורה שהוא לבדו הוא. ולכן אומרים במזמור של ר"ה (תהילים פ"א י"א), "אנכי ד' אלוך המעלך מארץ מצרים", שאז זוכים לצאת מקליפת מצרים ולקבל אמונה טהורה, וממליכים את השי"ת בכל אשר ד' נתון לנו, ועי"ז נזכה לשפע חדש ממלעילא.

והי' כי תבוא אל הארץ וגו' בספה"ק אור לשמים כתב, ד"הי"ו" הוא הצירוף שם הוי' של חודש תשרי, ו"אין והי' אלא לשון שמחה". והו' "הי"ו" כי תבוא, שתבוא בשמחה לראש השנה, כי אז נשפע שפע חדש לכל השנה ע"ש. ואמר הכתוב שיקח מראשית פרי האדמה, ויבוא אל המקדש להודות ולומר שאינו כפוי טובה, וישמח בכל הטוב אשר נתן לו ה' אלוך. והוא רמז, שהשי"ת רוצה שנעבוד אותו בכל שפע שהוא משיפע לנו, ע"י שנאמין שהכל מאתו וממליך אותו בכל זה, ע"י שנותנים ממנו ללוי ולגר, ומודים שהטוב הזה נתן לנו ה' אלוך, ואינו דבר טבעי הנעשה בכח האדם ותחבולותיו.

ובפרשת התוכחה כתוב, "תחת אשר לא עבדת אל ד' אלוך בשמחה ובטוב לבב מרוב כל", והוא לכאן המשך למ"ש כאן "ושמחת בכל הטוב וגו'". שזה הדרך המובחח לעבוד את השי"ת ע"י שמאמינים שהכל מאתו, ועי"ז מחזירין הכל לשורשו. וכשנותן לנו השי"ת רוב כל, עלינו לשמוח בזה ולהודות לו על זה, וזה גופא עבודת השי"ת הנשגבה ביותר.

ובסוף פ' התוכחה כתוב "והשיבך ד' מצרים באניות, בדרך אשר אמרתי לך לא תוסיף עוד לראותה, והתמכרתם וגו'". ובספה"ק בני יששכר (מאמר חודש אדר, מאמר א) הקשה דבכל התוכחה, האחרון חמור יותר מן הראשון, ואין חמורה השיבה למצרים, יותר ממ"ש "ואכלתם בשר בניכם" וכדו'. וביאר הענין, כי קליפת מצרים היתה להחשיב את הטבע והמזלות, ולכן היו עובדים למזל טלה בכור המזלות, ופרעה אמר (שמות ר"ב א) "לא ידעתי את ד'", והיתה השפעתו על ישראל שהיו בגלות שם. והשי"ת כשבא לגאלם אמר לישראל, "אני הוי"ו" (שמות ר"ב ב), "וידעתם כי אני הוי"ו" (שם, שם, טז), כי השי"ת מצוי גם בתוך הטבע, וכמ"ש (ישעי' מ"ד ט) "אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלוקים", ו"אל-הים" בגמ' "הטבע" שהכל הוא אלוקות. ומגלות הדעת של מצרים יצאו ישראל, וזכו להכיר שאין עוד מלבדו. ולכן התוכחה החמורה ביותר היא "והשיבך ד' מצרים", שיחזרו ח"ו לדעות הכוזבות של מצרים, "באניות", היינו במלבוש "אני", שהיו שקועים בהם במצרים, "בדרך אשר אמרתי לך לא תוסיף עוד לראותה", כי ישראל כבר נקשרו באמונה טהורה לחי העולמים, וזהו קללה גדולה ליפול שוב לסברות הכוזב של מצרים רח"ל.

וביאר שם הבני יששכר דברי המדרש תנחומא פרשת כי תצא, "זכור את אשר עשה לך עמלק", וזה"כ

ארבעים סאה אלא לפנח של ארבעים סאה שהוא אמה על אמה ברום שלוש, [60 ס"מ על 60 ס"מ בגובה 180 ס"מ]. ולשיטת רבי יוחנן שם היו צריכים להוציא ארבעים ושמנה אבנים כאלו. [ורש"י"י כתוב שהוציאו 36 אבנים 12 להשאירם בירדן, 12 לבנות בגלגל ו-12 עבור המזבח בהר עיבל].

ואומר המלבי"ם שהיה ענין מיוחד שדוקא בתוך הירדן כאשר המים להם חומה - אזי יכתבו על האבנים את כל התורה, שקודם כניסתם לארץ ישראל ילמדו מזה שגם כאשר ישנם חומות גבוהים של טירדות של עיני העולם, בכ"ז צריך ג"כ אז לעסוק בתורת השם.

כתובת התורה בשבעים לשון

ודבר מופלא מובא ברמב"ן שמיצינו בספר חגי (ה) מחבר הרבה בילקוט האבני ונקרא שם "ספר חגי", שהיתה כל התורה כתובה בהן מבראשית עד לעיני כל ישראל בתאגיה חיוניה, ומשם נעתקו התגין בכל התורה. ומוסיף הרמב"ן מהגמ' בסוטה לב ע"א שכיון שכתוב בתורה "באר היטב", הכונה בזה שהיו צריכים לכתוב הכל בשבעים לשון, וסובר הרמב"ן שכדי לכתוב את כל התורה בשבעים לשון היו צריכים האבנים להיות גדולים מאד. או שהיה בזה ממעשה הניסים.

וכמסופר שהרה"ק מברדטשוב ז"ע מסר ליהודי נצרך מאנשי שלומו כתב מסוים שיהיה עבורו כדרכו שיוכל ללכת בדרכים המסוכנות בזמן מלחמת הקוזקים של רוסיה שנלחמו בצבא נפוליאון של צרפת, וכאשר נעצר על ידי אחד הגנרלים, והראה לו אותו הכתב נפל עליו פחד גדול שראה איך שמשנתנה לכמה סוגי לשונות. וכתב זה נכתב ע"י השם ש-ד-ג, שמאיר בשבעים לשון ומפיל פחד על הגויים. והשאר שם ליהודי שק של דינרי זהב.

ומובא שעל כן כתבה התורה הק' "ושדת אותם בשיד" בש' ולא בס' - בסיד, שרומז לשם ש-ד-ג, שבאלו האותיות נכתבה כל התורה הק' בשבעים לשון על האבנים, כדי שלא יהיה פתחון פה לאומות העולם שלא היה להם מהיכן ללמוד התורה. וכך יכלו כל האומות לקרוא את פסוקי התורה הק' בלשונם. (עיין מחזור ויטרי סימן תקצ"א) ובשפתי כהן עה"ת מובא שהיה שם נס בתוך נס שהאבנים היו גדולים כדי שיעור שיכלו לכתוב עליהם על כל התורה כולה בשבעים לשון. וכך היו מקטינים עצמם בזמן שנשאו אותם, לבלבי בסוטה שישים מיל - 72 ק"מ ולירושלמי סוטה ל' ע"א מאה ועשרים מיל כ-140 ק"מ.

ומובא ברמב"ן בהקדמתו לתורה שעלי הכהן שהיה 200 שנה לאחר כניסת בני"י לארץ ישראל והלך ל"ב האבנים מהירדן ויהושע הקימו אח"כ בגלגל, ושם ראה שכל התורה כתובה בכתב אשורית מבראשית עד לעיני כל ישראל עם כל השינויים והעקושים והלפופים והעתיק אותם משם, וכתב בכל פרשה ופרשה כמה עשרות מיני אותיות שיש בהם שינויים כפי שיש בתורה שנכתבה על האבנים מהירדן מה שבספרי התורה שלנו לא נוהגים ברובם וכמו לדוגמא לסלסל תג מסוים או לעשות אות ל' עקושה, ואת פ' - לפופה, שיש בהם סודות נוראים, ומה שהיה רבי עקיבא דורש על כל קוץ ותג תילי תילים של הלכות היה בזה הספר תגין! וספר זה תגין שכתב עלי הכהן ממה שהעתיק מאבני הירדן, אח"כ מסרן לשמואל הנביא, ושמואל לפלטי בן ליש, ופלטי לאחיתופל, ואחיתופל לאחיה השילוני, ואחיה השילוני לאחיה הנביא, ואלהו לאלישע, ואלישע ליהוידע הכהן, ויהוידע לנביאים, והנביאים קברו את הספר הזה באסקופת בית המקדש, ובתקופת יכניה חפרו באסקופת בית המקדש, והנביא יחזקאל בן בוזי מצאו, והביאו עמו לבבל, ואח"כ כשעלה עזרא הסופר לירושלים, העלה עמו את זה הספר, ונתנו למנחם, ומנחם לרבי נחוניה בן הקנה, ורבי נחוניה לרבי אלעזר בן ערך, ור"א ל' יהושע בן חנניה, ור"י לרבי עקיבא, והוא דרש בה כנ"ל על כל קוץ וקוץ, ומסרה לרבי יהודה בר עלאי, ור' יהודה לרבי מיאשיה, והוא לרבינו נחום הלבלר והוא לרבינו הק'.

ערבי גזר

אמרים ערבים ממאורי החסידות

שכל השפע יהיה ע"י ישראל

הוא אומרו וה' האמירך היום להיות לו לעם סגולה וגו' ולתתך עליון על כל הגוים וגו'. כלומר כל עיקר כוונתו יתברך מה שבחר בך מכל העמים ונתן לך את תורתו ומצוותיו. הכל לטובתך שתהיה אתה הסגולה והעליון על כל העמים שכל הברכות והטובות ושפע החיים והשלום ירד אליך ותתברך בכל מעשה ידיך לרוב. ומידך יבוקש לשאר העמים אשר על פני האדמה. (באר מים חיים)

בריאת עולמות בזכות ע"י ישראל

יש לפרש בזה על דרך הידוע ישראל עלה במחשבה בעת בריאת העולם והם היו גורמים עיקר הבריאה. והנה הקדוש ברוך הוא מחדש בכל יום מעשה בראשית, והצדיקים גם כן מחדשים בכל יום מעשה בראשית, היינו על ידי התחדשות שמחדשים בתורה בכל יום מתחדש הבריאה. וזהו את ה' האמרת היינו אתה גרמת להיות בריאת העולם, אמ"ר ראשי תיבות א'ויר ר'קיע מ'ים כידוע, שבוזה היתה בריאת העולם, ואתה ישראל פעלת זה האמר לה' שיעשה מעשה בראשית. וה' האמירך היום היינו ש'ה' יתברך נתן לך גם כן כח האמירה שתוכל גם כן לפעול בעבודתך ותורתך שתחדש עולמות חדשים בצירוף תיבת אמ"ר כנ"ל. (דגל מחנה אפרים)

את ה' האמרת היום להיות לך לאלקים... וה' האמירך היום להיות לו לעם סגולה (דברים כו, טז-יז)

כוונת הלימוד להשיג מציאותו ית'

זהו ביאור הכתוב את ה' האמרת היום להיות לך לאלקים, "האמרת" הוא לשון 'אמירה' ודיבור, פירוש שכל כוונת אמירתך בלימוד התורה והתפילה תהיה לקבוע בלבך אמונת ה' שיהיה לך לאלקים, ולהשיג אמיתת מציאותו יתברך. (מאור ושמש דברים)

הקב"ה אומר התורה מפינו ובפינו

זהו הרמז את ד' האמרת היום שאתה פעלת שה' אומר היום ההלכות מפיך. ובמעלה הזאת תזכה ותוכל לעולם ללכת בדרכיו ולשמור מצוותיו כי הוא יהי' לך לאלקים בודאי כמבואר במ"א על פי ה' יחנו ועל פי ה' יסעו ע"ש. אך עוד יש מעלה אחרת וד' האמירך היום שכביכול השיגה מדברת מתוך גרונו של הצדיקים כמבואר בזהו הקדוש ברושב"י וחבריו כמ"ש בניאי ונתני את דברי בפיו... וזה פי' וה' האמירך שה' האומר ההלכה בפיו וכו' ובמעלה הזאת תזכה להיות לו לעם סגולה וכו' וגם לתת עליון על כל הגוים שיתגדל שמך בעולם לשם ולתפארת. וז"ש והערב נא ה' אלהינו את דברי תורתך בפיו. פי' שיהיו דברי תורתך מעורבים בפיו עמך, שאתה נתן תורתך בפיו לדבר בנו. גם תאמר למעלה תורה בשבילנו כנ"ל. (תפארת שלמה)

שבע ברכות (ב)

לקראת השמחה בבית כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א בנישואי בנו בשעט"מ התחלנו לעסוק שבוע שעבר בהלכות שבע ברכות, והקדמנו שכי לברך שבע ברכות בעיני שבע תנאים הבאנו חלק מהתנאים, נמשך להביא עוד כמה תנאים

ושמחה (תוס' כתובות ח).

עבודה שלישית: י"א דאין נחשב כפ"ח (שו"ע שם), וי"א דהמנהג להקל (רמ"א שם והטעם היות שיש שם דרשה לכבוד החתן יעו"ש באריכות). ולמעשה תלוי במנהג המקומות, דבהרבה מקומות נהגו להקל אף כשאין דרשה וטעמים בעיקר ע"פ סוד (פת"ש שם בשם הרמ"ע מפאנו), ויש מקומות שלא נהגו לברך שבע ברכות (בית צאנז ובאבוב).

ה. עשרה: אין מברכין שבע ברכות בפחות מעשרה וחתן מן המניין (שו"ע סי' ס"ב ס"ז), וכבר הארכנו בפרט זה בגיליון קל"ה יעו"ש.

ו. על הכוס: שבע ברכות צריכה להיות על הכוס (שו"ע שם) נפרט כמה הלכות בזה: **ב' כוסות:** נחלקו הפוסקים אם אפשר לברך שבע ברכות על אותו כוס של ברכה"ז או לא, דאין עושין מצוות חבילות חבילות וכן קי"ל להלכה לכן מוזגין שני כוסות אחד לברכה"ז ואחד לשבע ברכות (רמ"א סי' ס"ב ס"ט). **מזיגת הכוסות:** י"א שאין למוזג לפני ברכה"ז דביחד מייחזי כחבילות חבילות (יעו"ש מ"א אור"ח סימן קמ"ז סוף סק"א באריכות ואכ"פ), אך מנהג העולם למוזג לפני ברכה"ז (ט"ז שם), אך מ"מ טוב שב"ב נ"א ימוזג את הכוסות שבה ניכר היטב שאינו עושה כן משום משאוי (עור מקדוש סעיף ח). **טעימה:** המנהג שאין טועמין מכוס שבע ברכות מלא לוגמיו אלא טעימה בעלמא.

טעימה מהכוסות בשב"ק: בסעודה שלישית באופן שמברכין ברכה"ז אחרי צאה"כ רבו המנהגים בענין שתיה לפני הבדלה יש נוהגים לטעום מהכוס של שבע ברכות כיון שכוס זה מחויבת (א"א מבוסשאטש, מנה"י ח"ג ס"א), ויש נוהגים לטעום מהכוס של ברכה"ז (משיב הלכה ואף שבעלמא לא טועמין מזה, מ"מ עתה כיון שאמרו עליו ברכה השביעית היינו בפה"ג, נחשב כמחויבת), וי"א לברך על שניהם (עור מקדוש שם) ויש נוהגים שלא לשתות כלל אלא אחר הבדלה (תכמת שלמה כיון שכוס ברכה"ז אסור לשתות כמו כל שבוע, ואם ישנו רק מכוס הנישואין יהיה זולזל לכוס ברכה"ז). ונהרא נהרא ופשטיה.

ז. מקום החופה: בגמ' מבואר דאין שמחה אלא בחופה, ובטו"ז שם מבואר בדומינינו ענין מקום החופה היא בכל מקום שעורכים סעודה לכבוד החתן והכלה מברכין ונפרט כמה הלכות בזה

סעודה למטרה אחרת: כשעושין סעודה למטרה אחרת כגון נתינת הבית או ברית מילה אף שהחתן והכלה משתתפים אין מברכין א"כ הוסיפו מאכל לכבוד החתן (משמעות המאמר וכן בעור מקדוש שם, וי"א דאם החתן החתן שם במיוחד ויובש בראש השולחן מזה), אבל אם מתחילה קבעו לשני ענינים אפשר לברך (הגרי"א קובץ תשובות ח"א קס"ב בשם הדרן החיים שו"ת בצל החמה ח"ה ס"א).

סעודה שלישית: אף למקומות שנהגו לומר שבע ברכות אף בלי פ"ח כנ"ל מ"מ צריך שיוסיפו מאכל לכבוד החתן ונוהגין להקל אף בניגון לכבודם (תשובות והתהוות אה"ע ע"ט).

ח. אשר ברא: ברכה זו שונה משאר הברכות דאין צריך פ"ח, ונחלקו הראשונים אם בעיני עשרה לברת אשר ברא (הרי"ב ח"ד כתובות שם) ולהלכה נקטו הפוסקים אף בשלשה (תכמת אדם סי' קכ"ט סי' ס"ז ודן החיים, עור"ש, ודלא כטו"ז שהביא מפנה"ש להחמיר בעשרה), אבל בתנאי שיהיו מוזמנים נוספים חוץ מ"ב הסמוכים (שם) ושולחנו (רמ"א שם ס"ז ולא נברר כמה אנשים בעיני ונחלקו הפוסקים אם צריך שנים או לא), ובאופן המצוי שהחתן והכלה הולכים לבית הוריהם לאכול סעודת פ"ח בצהריים אם הזמנו לשם אורחים אפי' מבני המשפחה מברכים אשר ברא ודווקא שעשו סעודה מיוחדת ומאכלים מיוחדים אבל בארוחת צהריים וגילה אין מברכין היות ואינו נחשב כמקום חופה שהרי הכינו שם ארוחת צהריים.

ד. פנים חדשות: הקדמה: בגמ' (כתובות ז' ח) מבואר דאין אומרים שבע ברכות אלא א"כ באו פנים חדשות, ונחלקו הראשונים בטעמו, ומבואר היטב בערוה"ש (אה"ע סי' ס"ב ס"ג כ"ד) י"א דהעיקר היא "הברכות", היינו דיש חובה על כל אחד שבא לחתונה לברך את הזוג בעצמו או ע"י שמיעה (הרי"ב פ"ב ה"ג) וי"א דהעיקר היא "שמחה", היינו דע"י ש"ב פנים חדשות שלא היה עד עכשיו יש התחדשות שמחה ונעשה כתחילת נישואין ויכולים לברך (ה"ש תוס' כתובות ח) ושתי דיעות הובא בשו"ע סי' ס"ב ס"ז ומסיק דהמנהג להקל היינו דעיקר הטעם היא שמחה ולא הברכות (מורה הנבחרת' החמיר הרמב"ם, אך כתב בעור מקדוש לה"א מבוסשאטש, דמאחר שנפסק דהמנהג להקל אין מקום להחמיר. ובש"ת שבה"ל ח"ח סי' ר"פ החמיר הרמב"ם ותמה עליו אמאי לא יזהר ע"פ מידת חסידות להחמיר). ומזה יוצא כמה וכמה נפק"מ וכדלהלן.

השתתף רק בחופה: מי שהיה נוכח רק בחופה אף ששמע הברכות נקטינן ונחשב עדיין כפנים חדשות (תלוי במחלוקת הנ"ל, דאם פ"ח מטעם הברכות שכבר שמע, אך לטעם שמחה כל עוד שלא שמחו איתו, נחשב כפ"ח. ולהלכה נקטינן עיקר כטעם שמחה). אך לכתחילה נכון להזמין לפנים חדשות מי שעדיין לא השתתף גם בחופה (יעו"ש בשו"ת שבה"ל ח"ח סי' ר"פ).

השתתף בסעודה: אם השתתף בסעודה אף שלא נשאר לברכה"ז ולא דווקא סעודה אלא אפי' רק אכל מה"בר" מזונות וכיו"ב, שוב אינו נחשב כפנים חדשות (ג"כ תלוי במחלוקת הנ"ל וכאמור דנקיטנן עיקר כטעם שמחה, אך אם אכל מזונות "לפני החופה" עדיין נחשב כפ"ח שרי"ת ב"ר משה ח"ב סי' ק"ט).

השתתף בריקודין: אם השתתף בריקודין יש לחלק דאם נכנס רק כדי לאחל מזל טוב יש "לצדד" ונחשב עדיין כפנים חדשות (שולחן הערו"ח סי' ס"ב ויש שהחמירו אף בזה, יעו"ש בשבוע שמחות פ"א סי' א' ע"פ הריב"ז א), אבל אם שהה שם בריקודין שוב אינו נחשב כפ"ח (תשובות ונהגות אה"ע סי' רס"ו).

מלצר וכיוצא: לכתחילה אין להחשיב אורחים מן השוק וכיו"ב לפ"ח (דברי קי"ל עיקר הטעם ע"י פ"ח ניתוסף שמחה זה רק ע"י אנשים חשובים ששמחים בשבילם וראוי להרבות מאכלים בשבילם), אך בדיעבד כשאין פ"ח המנהג להקל ולהחשיב לפנים חדשות סתם אדם מן השוק או אפי' אחד מן המלצרים. [ויש שהסבירו מנהגם דסמכו על הרמב"ם דהעיקר היא הברכות ואף אורחים מן השוק כל עוד שלא ברכו או שמעו הברכות נחשבים כפ"ח, ויש שישבו מנהג דפעם בזמן חז"ל היה מקום קבוע לחתן והשוכניו, ולא היו ריבויי שמחה אלא ע"י שהגיע אדם חשוב ועי"ז נתרבה המאכלים והשמחה, אבל בזמנינו עצם שעושים השבע ברכות כל יום במקום אחר ומשפחה אחרת יש כבר ריבוי שמחה וסגי אפי' באורחים מן השוק לברך].

פנים חדשות שהלכו לפני ברכה"ז: אין מברכין. [לכאורה ג"כ תלוי במחלוקת הנ"ל בטעם פ"ח וכיון שקי"ל עיקר כטעם שמחה א"כ אף שהלכו מה בכך הרי כבר התחדש השמחה וכן פסק הגרי"א וכו"ה באהלי ישורון פ"ד אות ה' בהוספה שם בשם האגרות משה ומוכיח כן מכמה ראשונים. מ"מ כמה אחרונים העתיקו משו"ת האלף לך שלמה אה"י סי' ק"ק"ש שלא יברכו שבע ברכות ונימוק דחובת השבע ברכות חל בברכה"ז, וסב"ל].

האם הפ"ח צריכים לאכול: מעיקר הדין נקטינן שהפ"ח אין צריך לאכול (ע"פ הרמ"א שם ס"ח), מ"מ ראוי להדר שיאכל בסעודה ולכל הפחות מזונות (שו"ת האלף לך שלמה סי' צ"ג, שו"ת שבה"ל ח"ח סי' ר"פ).

בשבת ויו"ט: נקטינן דבשבת ויו"ט א"צ פ"ח כיון ששבת עצמה נחשב כפ"ח דאינו דומה מאור פניו של אדם בשבת מבחול וגם משום דיש בו ריבוי סעודה

את מי לכבד את אחיו הגדול, או את הדוד המבוגר

אדם עשה ברית לבנו, וכיבד את רבו בסנדקאות, את אביו בברכות, ואת חמיו בעמידה לברכות, וכעת נסתפק את מי לכבד בסא של אליהו, מצד אחד דוד אשתו הגיע לברית, והוא מבוגר בשנים וצריך לתת לו כבוד מכובד, אבל מצד שני גם אחיו הגדול נמצא בברית, אמנם הוא צעיר בשנים, אבל התורה צויתה לכבד את אחיו הגדול, אבל אם יכבדו ולא את הדוד הוא עלול להפגע, מה יעשה?

תשובה לשאלה משבוע שעבר

השאלה בקצרה: אדם שפגע ברכב שרוט, ואחד אמר לו שבעל הרכב יעליל עליו שעשה את כל השריטות, האם צריך להשאיר לו את פרטיו, והאם צריך לשלם על שריטה אחת כשיש ברכב עוד הרבה שריטות?

תשובה: מבואר בשו"ע (סימן שס"ו ס"א) שאין הגזלן צריך לנסוע למדינה אחרת כדי להשיב את הגזילה, כי כחמ"ס לא הטריחוהו להוציא הוצאות כדי להשיב את הגזילה. משמע שאין אדם צריך להוציא הוצאות כדי לשלם את הגזילה, ואולי גם בענינו, אם יש חשש שיעליל עליו, אין צריך להוציא הוצאות נוספות, כדי לשלם את הנזק, אלא ששם כתב הסמ"ע (סק"א) שזה דין מיוחד בגזלן מפני תקנת השבים, ובש"ך (סק"א) כתב שמדינא אינו חייב לטרוח, אמנם גם אם אינו חייב לטרוח להשיב, מכל מקום חייב להודיעו, כמו שכתב הרמ"א (שם) שחייב להודיעו על הגזילה.

והנה כתב בשו"ע (ח"מ סימן שס"ו ס"א) מוכס הגובה מס המלך, והוא אדם נאמן ואינו מוסיף כלום על מה שגזר המלך, צריך לתת לו את המכס, דדינא דמלכותא דינא [בחול"ל]. ולא עוד אלא שמברייח המס, עובר על לא תגזול, מפני שהוא גזול מנת המלך, בין שהיה מלך ישראל בין שהיה מלך עובד כוכבים. וכתב הרמ"א וי"א דאפילו ידוע הישראל לקוח יותר מן הקצבה, מכל מקום אסור להברייח ממנו דבר הקצוב, דהוי כגזול מן הגזלן, דאסור.

וכתב על זה הט"ז נראה לי דאם אי אפשר להנצל מלתת את היתרה, אלא אם כן ישתמט ממנו לגמרי ואז לא יתן לו אפילו חק שלו, דאינו חייב למסור מעותיו לגזלן, והגזלן הוא דאפסיד אנפשיה, אלא דמכל מקום יראה שילביע לו בחשבון במקום אחר באופן שיעיר לייזן המכס המגיע לפי הדין.

הרי שאם אדם צריך לשלם את חובו, אלא שאם ישלם, יגבו ממנו יותר, פטור לשלם חובו, כי אותו אדם הוא שמפסיד על עצמו. ולכן גם בענינו אינו חייב להניח את הפתק, אם הלה יוציא ממנו ממון שלא כדין בוודאי, ובפרט שעל ידי הנחת הפתק מכשילו בהוצאת ממון שלא כדין, ואף שיתכן שלבסוף לא יצליח להוציא ממון בבי"ד, מכל מקום גירום לניזק להכשל באיסורו שקר המומה, וזה לטובתו שלא ירשום לו את הפתק.

אמנם גם לא לשלם כלל אין זו עצה טובה, שישאר חייב על הנזק שעשה, ובפרט שכלל לא בטוח שזה שאדם אמר שהוא באמת יעליל עליו זה נכון, וכי על סמך שאדם אמר שיעליל עליו, מותר כבר להעלים את תשלום הנזק שעשה, אבל בכל זאת יש לחשוש שאולי זה נכון, ולכן העצה היא, להשאיר את מספר הטלפון של רב השכונה, והוא יפנה לרב ויספר לו בדיוק מה עשה, והוא רוצה לשלם על השריטה, ואז הלה יגיע לרב, והרב יאמר לו, אדם שרט את הרכב שלך, אם אתה רוצה לקבל את מה שמגיע לך, זה טוב, ואם אתה רוצה להעליל עליו גם על מה שלא עשה, לא תקבל כלום.

לגבי הנדון אם צריך בכלל לשלם כשעשה שריטה ברכב שכבר יש בו הרבה שריטות, אם אכן עוד שריטה אחת, אינה מורידה את ערך הרכב, יתכן שאין צריך לשלם, וכמו שכתב החזו"א (ב"ק סימן ו' סק"א) שבכלי או בהמה שהוזקו שמין כמה היו שוים קודם וכמה שוים אחר כך, והטעם שכלי ובהמה השווי האמיתית שלהם הוא מחמת שלימותו, ובשלימות צורתם הוי כלי ובהמה, ולכן אי אפשר לשלם חלק של כלי, ולכן כשהוזקו שמין את הכלי או הבהמה בשלימותם כמה היו שוים קודם הנזק, וכמה הופחת שוים לאחר הנזק. [ובוודאי שאדם נוגע אצל עצמו, וצריך לברר עם כלל מקרה לגופו].

הוי בורח מן העבירה

... "נקודת הענין מתחילה להתבאר", מסכם פנחס'ל, בשבתו עם חברים באגודה אחת עם לב אחד - לעשות רצון בלבב שלם. "אכן נודע לנו שכל המצוות כלולים בדיבור הראשון שבעשרת הדברות "אנכי ה' אלוהיך". נתבאר לנו גם משמעות הענין, שלפי זה מובן איך "קרוב אליך הדבר מאוד". והחשבון פשוט, ראשית, ביאור המושג של "אחדות ה'" איך שאין שום מציאות בעולם מבלעדי השי"ת. והמחשבה שישנו חלילה מציאות נפרדת בעולם הרי זה כבר עבודה זרה. ואכן, כדי קיום העולם ה' מוכרח שיהיה הסתר פנים בכמה וכמה מדגות כדי שלא יתבטלו מגודל ההארה, אמנם, כדי להתבדק באור אין סוף עצמו, זאת אפשר אך ורק על ידי קיום המצוות - וביותר על ידי מצוות לימוד התורה שבזה מאיר אור אין סוף ב"ה, ועל ידי שמדבק נפשו באור התורה ומצוות הרי ששמתו מתאחדת כביכול עם השי"ת בעצמו".

"ולכן כל המצוות כלולים במצוות אחדות השם, שהרצה להתאחד עם השם אחד, ולהשריש בקרבו שאין שום מציאות בעולם, זהו על ידי קיום התורה והמצוות".

"כעת, מתחיל הרבי לבאר את החלק השני שגם הזכיר לעיל, איך שכל העבירות קשורים בלאו ד"לא יהיה לך", והתוצאה מזה היא, שכאשר יבא האדם לידי נסיון, פשוט שיתעורר בקרבו הנקודה הפנימית אשר מתעוררת בכל אחד ואחד מ ישראל בעת נסיון האמונה, ומודעקת שאינה רוצה להיפרד מה' אחד אפילו לרגע אחד".

"וענין יסודי זה צריכים אנו להשריש בקרבנו, שכל דבר שאנו עושים בכל רגע מחיינו, עלינו לחשוב האם דבר זה מקשר אותנו ומאחד אותנו עם השם אחד, או חלילה להיפך. על ידי זה, נוכל בעזרתו יתברך לשמור ולעשות את כל דברי התורה בדחילו ורחימו".

"ובכן", מרכיז ר' לייב את ראשו אל התניא קדישא, ובתלהבות ולהט מתחיל להקריא את דברי הרב, "זהו לעומת זה הן שס"ה מצוות לא תעשה דאורייתא וכל איסורי דרבנן מאחר שהם נגד רצונו וחכמתו יתברך והפכם ממש הם נפרדים מיחודו ואחדותו יתברך בתכלית הפיוד ממש". למדנו לעיל שכל המצוות נקראים רצונו יתברך. רצונו הוי' ב"ה מלושב בקיום המצוות ומכ"ש בלימוד התורה. נמצא, שכאשר הקב"ה מצווה לא תעשה הדבר זה, היינו, שהדבר הזה אינו רצון השם, והוא תכלית הפירוד מיחודו ואחדותו יתברך".

"אפילו דברים שנראים לנו שאין גם כל כך חמורים, אפילו איסורי דרבנן, הם הם חמורים ביותר בתוצאה שלהם שהוא הפירוד מאור השם וזה ממש "כמו הסטרא אחרא והקליפה הנקראת עבודה זרה ואלהים אחרים, מחמת הסתר פנים של רצון העליון כנ"ל".

"נתבאר לנו לעיל, מזכיר ר' לייב את הלא נשכחות, "שמאחר שמצוות אחדות

ה' הוא שאין שום מציאות בעולם, אם כן, כאשר ישנו דבר שכן חושב שהוא נפרד והוא מציאות כלשהוא לעצמו, הרי זה סתירה למצוות אחדות השם, וההיפך ממנה, הרי זה נקרא אלקים אחרים ועבודה זרה, ואכן, הקליפות וסט"א שחושבים שיש להם מציאות לעצמם, הרי הם נקראים אלהים אחרים, מחמת שאין להם ביטול אל אור אין סוף ב"ה מחמת הסתר פנים העב שהם שרוים בו אשר מונע מהם מלראות ולהרגיש שאין שום חיות בעולם שלא מגיע מאור אין סוף ב"ה".

"זהו בעצם ההסתכלות על כל דבר עבירה ואפילו על איסור דרבנן, שתכליתו הוא איסור של 'עבודה זרה'. וכאשר האדם חלילה נכשל ונופל בחטאים ועוונות, הרי הוא מפריד גם את נפשו מאור אין סוף ב"ה והיא ר"ל מתאחדת עם הקליפות וסט"א. "וכן שלושה לבושי הנפש שמקליפת נוגה שבישראל שהם מחשבה דיבור ומעשה המלוכשים בשס"ה לא תעשה דאורייתא ורבנן וכן מהות הנפש עצמה המלוכשת בלבושיה כולם מיוחדים ממש בשס"א וקליפה זו הנקראת עבודה זרה".

"למדנו לעיל, שכאשר האדם מקיים מצוות או לומד תורה, הרי שלושה לבושי הנפש האלקית שהם מחשבה דיבור ומעשה, מתלבשים בתורה ומצוות, וכן כח המחשבה והנפש בעצמה מתאחדת באור אין סוף - זה לעומת זה, כאשר האדם עובר חלילה על לא תעשה, אם בלאו של מחשבה אם בלאו של דיבור או מעשה ר"ל, הרי שלושת הלוכשים של הנפש הבהמית שמקליפת נוגה - שהגם שהיא קליפה אך היא קליפה שמעורב בה טוב ורע ואפשר להעלותה לקדושה, - מתלבשים בלא תעשה הזה, ונכללים ר"ל בלאו דלא יהיה לך, כך שהם נהיים בפירוד גמור מאחדות השם".

"וגם מהות הנפש עצמה, מתלבשת ר"ל בקליפה וסט"א זו ונמצאים במצב עבודה זרה. אוי אוי", מזדעזע ר' לייב ונאנח, "הרי רק מלחשוב על חומר ענין זה גורם לאדם לברוח מן העבירה כאדם הנס מן הארץ, הרי מי ירצה חלילה להיכשל באיסור הנורא של עבודה זרה. ולא זו בלבד, אומר הרב, האדם החוטא הוא עוד יותר גרוע מהקליפות וסט"א עצמם, מאחר שהגם שהקליפה וסט"א הם עבודה זרה, אך בכל זאת הם דבר רוחני, שההסתר פנים שלהם דק יותר, אך כאשר האדם מלביש את נפשו הבהמית בתוך לבוש צואה של קליפה וסט"א, הרי ההסתר פנים נורא ואיום הוא כיון שבנוסף לזה יש לנפש גם לבוש של גוף חומרי אשר אף הוא מוסיף את 'תרומתו' להסתר פנים הנורא".

"הכלל", מנגב ר' לייב את עיניו הלחות, "כאשר נטמיע יסודות אלו בתוכינו ונחיה עם ההרגשים הללו, נתקרב יותר ויותר אל קיום מצוות השם וקיום התכלית שלנו פה בעולם לעשות להשם יתברך דירה בתחתונים".

עבדי שלמא

ידינו של חיים נטע רתנו. הוא נקש נקישה וועדת נוספת על דלת בית רבו הקדוש מסטרעליסק, ואז פתחה הרבנית את הדלת.

"הבאתי כאן משהו קטן לבית רבינו הקדוש" החווה על העגלה שלצידו, המלאה וגדושה במיטב הארץ, כדי כלכלת נווה הקדוש לחדשיים של ריוות.

פניה של הרבנית אורו. "לכבוד מה?" תממה בהתרגשות. כשהתמיהה העיקרית כאן ברוחה: "מנין לאביון סטרעליסקאי כמו חיים נטע משלוחי כבוד כאלו?"

חיים נטע הסמיך במבוכה, את אשר יגור בא. הוא ביקש לילבע באדמה שתחתיו, מלהמשיך ולומר את דיבוריו הבאים, אך הוא ידע שהוא יאמר אותן, במסירות נפש, מה לא עושים בשביל לזכות לזרע קיימא?.

"הלכתי לקבל ברכה מהרבי מפרימישלאן" התחיל לגמגם בפחד. "והוא הורה לי למלאות את בית רבינו שליט"א בשפע גשמי, וכך אושע". להרבנית זה לא הפריע, היא הודתה לו בחום, וחיים נטע נשא את רגליו וברח מן המקום...

בחייו לא האמין חיים נטע על עצמו, שהוא יעשה את הצעד הזה, וגם עתה עדיין אינו מאמין שהוא עשה את זה. הוא חיים נטע, שיונק את חיותו מבראו הזך של רבו הקדוש בסטרעליסק, יפנה לחצוב לו בורות אחרים, גיש קוויטל לרבי אחר?...

כפליים לא האמין, כאשר מדובר היה ברבי כהרה"ק ר' מאיר'ל מפרימישלאן ז"ע, אשר רבו השרף מסטרעליסק זי"ע הוא מגדולי החולקים על דרכו בעשיית מופתים בקרב הארץ בריש גלי.

"כנראה עשירים שנות ציפייה לזש"ק, מביאים גם לדברים כאלו להתרחש" - לימד על עצמו זכות. בשל כך הוא גם ההיך לעשות את הצעד הבא, למסור את דברו של הרה"ק מפרימישלאן בבית רבו שבסטרעליסק, כשהוא מצפה לרחמי שמים שרבו הקדוש לא יקפיד עליו על כך.

כעבור פחות משנה מאז ברכת הרבי מפרימישלאן, חבק חיים נטע בהתרגשות אין קץ את בנו בכורו הנוול למזל טוב.

עוד באותה לילה שלאחר הבשורה, חמק חיים נטע מרחובות סטרעליסק הצהולת ורוגשת, ופנה בעגלה לפרימישלאן לבשר לפועל הישועה הקדוש את הבשורה האדירה.

הרה"ק קיבל את חיים נטע בחדוות קודש, וחיים נטע הודיע בהתרגשות על שמחתו. הרה"ק האציל עליו מברכות קדשו, ואז שאל את חיים נטע "מתי והיכן אתה חושב לערוך את הברית?" "עדיין לא חשבתי, אך מה שהרבי יאמר" נענה חיים נטע.

"רצוני שתערוך את הברית בחצר רבך שבסטרעליסק, ורבך הקדוש ישמש כמוהל, ואני אגיע להיות הסנדק" הודיע הרה"ק.

דמו של חיים נטע קפא מהרעיון שהצדיק הציע, אך כמובן, לא חשב לרגע להתנגד לרצון הצדיק. "כפי שהרבי אומר" נענה בביטול, ויצא את פני הקדוש.

חיים נטע חזר לביתו שבסטרעליסק, והחליט לסמוך בינתיים על כוחו של הצדיק מפרימישלאן, ולחכות ליום השמיני, ולראות מה יסבבו משמים בין שני הצדיקים.

חיים נטע עומד לבוש שיראין ליד רבו השרף זי"ע ברגעים האחרונים לפני הברית מילה, ודמות קדשו של הרה"ק מפרימישלאן זי"ע המופיעה לפתע בבית המדרש מול עיני השרף הקדוש, מטילה אותו לרעד בלתי נשלט, כל גופו מתחיל לנוע כעץ יער, ונשמתו כמעט יוצאה מגופו מפחד. הוא יודע שקפידתו של רבו הקדוש יכולה ללכת אותו כרגע, על מה שהוא עוול כאן.

והרה"ק מפרימישלאן ממשין להתקרב אל מקום עמדם, ואז הוא מגיע אל השרף הקדוש ופונה אליו בדברים האלו, כשחיים נטע הרועד בתווך: "היה היה בארץ ספרד בתקופת האנוסים יהודי אנוס שנטה למות, ומחמת המציק הוכרחו המשפחה להזמין רח"ל את הכומר שיבוא לומר ויודי עם אביהם טרם הפטירה, כפי הנהוג אצל הנוצרים ימ"ש.

ליהודי הגוסס שראה את הכומר לפניו, נעשה חשך כמובן. הוא החל לנוע באי נוחות מצד אל צד, מבקש להסיח דעתו מהכומר הטמא וליישב דעתו טרם יסמור נשמתו ליוצרה.

אך אז כופף אליו הכומר את ראשו ולחש לו באזנו: "שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד!", ומיד אורו פניו של היהודי שהבין שגם הכומר אנוס כמוהו, ונענה לו תיכף 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד'..."

"שלום עליכם הרבי מסטרעליסק!" הושיט הרה"ק את ידיו לשרף עם סיימו לספר, והשרף הושיט בחזרה: עליכם השלום!... כשבזה ניתן האות על ברית שלום וידידות ששבה לשכון בין שני השרפים לאורך ימים ושנים.

וכשהיו חסידיים לזרותיהם מספרים את הסיפור, היו מציינים בשוליו, שהגם שאין לנו קצה השגה בשיח הקדוש שנטווה בין קדושי ישראל, שמי יודע עד היכן הגיעו דבריהם הקדושים. בכל זאת המשל הינו משל היורד לכל יהודי באשר הוא ומלמד דרך באהבת ישראל. כי גם כשאינן מבין את דרכו של היהודי האחד, הרבה דרכים למקום, ותמיד יתכן שכשתגשגש לחוש לו את ה'שמע ישראל' שלך תשמע ממנו ברוך שם בוער.